27/08/2020

Πόσο ισχυρό είναι σήμερα το Ισλαμικό Κράτος;

/ Επικαιρότητα

Ξεκίνησε από τις αραβικές χώρες, σχεδόν εξαρθρώθηκε σε Συρία και Ιράκ αλλά άρχισε να απλώνει τα πλοκάμια του σε Ασία και Αφρική. Ο αγώνας για την εξάλειψη του Ισλαμικού Κράτους δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη.

Τον Οκτώβριο του 2019 εκτεταμένη επιχείριση των αμερικανικών ειδικών δυνάμεων στην επαρχία Ιντλίμπ της Συρίας, ελάχιστα χιλιόμετρα μακριά από τα τουρκικά σύνορα, οδήγησε στον εντοπισμό και στον θάνατο του Αμπού Μπακρ Αλ Μπαγκντάντι, αρχηγού του αποκαλούμενου Ισλαμικού Κράτους (IS). Κάποιοι έκαναν λόγο για το τέλος της οργάνωσης, αλλά πολύ γρήγορα βρέθηκε αντικαταστάτης. Το όνομά του είναι Αμπου Ιμπραήμ Αλ Χασίμι Αλ Κουράισι. Οι Αμερικανοί τον έχουν επικηρύξει με δέκα εκατομμύρια δολάρια.

Στα παραδοσιακά του προπύργια, τη Συρία και το Ιράκ, το Ισλαμικό Κράτος έχει εμφανώς αποδυναμωθεί. Την ίδια στιγμή πάντως ανοίγει νέα μέτωπα σε Αφρική και Ασία, επεκτείνοντας τη δράση του μέχρι τη Σρι Λάνκα και τις Φιλιππίνες. Τον Απρίλιο του 2019 περισσότεροι από 250 άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους σε επιθέσεις των ισλαμιστών με στόχο χριστιανικές εκκλησίες και ξενοδοχεία πολυτελείας στη Σρι Λάνκα, την ευθύνη για τις οποίες ανέλαβε το Ισλαμικό Κράτος.

“Εύφορο” έδαφος στην υποσαχάρια Αφρική

Σήμερα ο ISIS επεκτείνει τη δράση του κυρίως σε χώρες της υποσαχάριας Αφρικής. Οι συνθήκες είναι ιδιαίτερα ευνοϊκές για κάτι τέτοιο: στην περιοχή κυριαρχεί ένα εκρηκτικό μείγμα φτώχειας, ακυβερνησίας και δραματικών επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, ενώ ο πληθυσμός συνεχώς αυξάνεται. Όπως επισημαίνει ο Ντανιέλ Εϊζένγκα από το ινστιτούτο Africa Center of Strategic Studies “καταγράφεται πλέον μία δραματική κλιμάκωση της ένοπλης βίας”. Δύο ένοπλες ομάδες είναι εκείνες που υποστηρίζουν το Ισλαμικό Κράτος: από τη μία πλευρά ο ISWAP, που έχει αποσχισθεί από την ισλαμιστική οργάνωση Μπόκο Χαράμ στη Νιγηρία και δρα αυτόνομα στη Δυτική Αφρική, από την άλλη πλευρά το Ισλαμικό Κράτος Ζώνη του Σάχελ, στα σύνορα με Μαλί, Νίγηρα και Μπουρκίνα Φάσο. Με 35.000 ενόπλους ο ISWAP θεωρείται ο πιο ισχυρός βραχίονας του Ισλαμικού Κράτους στην περιοχή, σύμφωνα με πρόσφατες εκτιμήσεις του κέντρου για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας της Αμερικανικής Στρατιωτικής Ακαδημίας στο Γουέστ Πόιντ των ΗΠΑ. Κατά τα άλλα οι άνδρες του IS προσπαθούν να εκμεταλλευθούν το χάος που προκαλεί η εμφύλια σύρραξη στη Συρία, ενώ παράλληλα προχωρούν σε τρομοκρατικές επιθέσεις στην έρημο της Αιγύπτου. Σύνηθες φαινόμενο αποτελούν πλέον οι συγκρούσεις ισλαμιστών με τον τακτικό αιγυπτιακό στρατό στο βόρειο ήμισυ της χερσονήσου του Σινά. Το 2017 περισσότεροι από 300 άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους σε επίθεση αυτοκτονίας του IS σε τζαμί

Στο Αφγανιστάν η τρομοκρατική οργάνωση εμφανίστηκε για πρώτη φορά το 2015, ενώ δραστηριοποιείται και στο γειτονικό Πακιστάν. Το φθινόπωρο του 2019 ο πρόεδρος του Αφγανιστάν Ασράφ Γκάνι διεκήρυξε “στατιωτική νίκη” επί του IS, ο οποίος όμως τους επόμενους μήνες συνέχισε να αναλαμβάνει την ευθύνη για πολύνεκρες επιθέσεις. Τον Μάιο προκάλεσε τρόμο η επίθεση εναντίον αμάχων σε νοσοκομείο της πρωτεύουσας Καμπούλ, με αποτέλεσμα να χάσουν τη ζωή τους πολλές μητέρες μαζί με τα μωρά τους. Λίγο αργότερα οι ΗΠΑ επέρριψαν την ευθύνη για την πολύνεκρη επίθεση στον IS. Ακολούθησε μεγάλης κλίμακας επίθεση στις φυλακές της επαρχίες Ναγκαχάρ. Σύμφωνα με στοιχεία των Ηνωμένων Εθνών, έχουν παραμείνει σήμερα στο Αφγανιστάν περίπου 200 ένοπλοι του IS.

Τέλος του Χαλιφάτου;

Πάντως, το αποκαλούμενο “Χαλιφάτο” που είχε ανακηρύξει ο IS σε Συρία και Ιράκ το 2014, δεν υπάρχει πια. “Από το 2014 έχει μειωθεί σημαντικά η ικανότητα της οργάνωσης να προσελκύει νέα μέλη και να διακινεί χρήματα”, εκτιμά ο Αμερικανός απεσταλμένος στην περιοχή Τζέιμς Τζέφρεϊ. Από την πλευρά του ο Αφρικανός

αναλυτής Ντάνιελ Εϊζένγκα επισημαίνει ότι “η οργάνωση βρίσκεται σε διαρκή υποχώρηση. Είναι προς το συμφέρον της να ισχυρίζεται ότι διατηρεί επαφές με ένοπλες ομάδες ανά τον κόσμο” αλλά στην πραγματικότητα “δεν υπάρχουν αποδείξεις για τις επαφές αυτές”.

Αυτό ισχύει και για τη Μοζαμβίκη, το νεότερο- υποτίθεται- μέτωπο των ισλαμιστών ανταρτών. Από το 2017 πληθαίνουν οι επιθέσεις στη βόρεια επαρχία του Κάμπο Ντελγκάντο, η οποία είναι φτωχή, αλλά πλούσια σε φυσικό αέριο. Όπως επισημαίνει η Γιασμίν ΄Όπερμαν, αναλύτρια του Ινστιτούτου ACLED, ο IS έχει αναλάβει την ευθύνη για τουλάχιστον 35 από τις συνολικά 400 επιθέσεις που έχουν σημειωθεί στην περιοχή τα τελευταία χρόνια. Ωστόσο η ίδια κάνει λόγο για “επικοινωνιακό Τζιχάντ” και επισημαίνει ότι σύμφωνα με εκτιμήσεις των ειδικών, η επιρροή του IS στη Μοζαμβίκη έχει υπερτιμηθεί. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι ο κίνδυνος της τρομοκρατίας έχει παρέλθει, από τη στιγμή μάλιστα που οι μαχητές του IS επιχειρούν να ανακτήσουν την επιρροή που είχαν παλαιότερα στο Ιράκ και στη Συρία. Σύμφωνα με νεότερα στοιχεία των Ηνωμένων Εθνών, στην περιοχή παραμένουν ακόμη πάνω 10.000 ένοπλοι του IS. Μόνο τους πρώτους τρεις μήνες του 2020, εκτιμούν Αμερικανοί ειδικοί στο Γουέστ Πόιντ, η οργάνωση ευθύνεται για τουλάχιστον 560 επιθέσεις, μόνο στο Ιράκ. Η κλιμάκωση της βίας τους τελευταίους μήνες, λένε, θυμίζει την κατάσταση που επικρατούσε το 2012, λίγο πριν ο IS αναδειχθεί σε ισχυρή στρατιωτική δύναμη στη Συρία και στο Ιράκ.

Πηγή: Deutesche Welle/Γκία Φόρστερ, Γιοχάνες Σμιτ Τέγκε, Άρνε Μπρες (DPA)- Επιμέλεια: Γιάννης Παπαδημητρίου